

ZVI TOLOVSKÝ: BÁSNÍK V GHETTU

VÝSTAVA „BÁSNÍK V GHETTU“ PŘEDSTAVÍ V PALÁCI ARCHA JEDINEČNÉ SPOJENÍ LITERÁRNÍHO SVĚDECTVÍ HOLOCAUSTU A SOUČASNÉHO IZRAELSKÉHO UMĚNÍ

16. června – 31. prosince 2026

Palác Archa, Na Poříčí 26, Praha 1

Výstavní sál ve 2. patře

Ústav pro studium totalitních režimů zve veřejnost na výstavu „Básník v ghettu“, která propojuje literární odkaz přeživšího holocaustu Pavla Fischla s výtvarnou tvorbou významného izraelského umělce Zvi Tolkovského. Výstava bude nově představena v prostorách Paláce Archa v ulici Na Poříčí v Praze, a to od 16. června až do konce letošního roku. Výstava je určena především školním skupinám a studentům základních, středních i vysokých škol se zájmem o historii, paměť druhé světové války a výtvarné umění. Návštěvníkům nabízí jedinečnou příležitost seznámit se s osudy Pavla Fischla prostřednictvím jeho autentických deníkových záznamů i výtvarné interpretace izraelského umělce Zvi Tolkovského. Vstup na výstavu je zdarma. Z důvodu organizace návštěv je však nezbytné rezervovat si termín předem.

KDYŽ DENÍK PROMLOUVÁ OBRAZEM

Projekt vznikl na základě mimořádného dialogu mezi dvěma formami uměleckého vyjádření. Zatímco Pavel Fischl zachytil ve svých denících každodenní realitu života v terezínském ghettu a později i zkušenost s nacistickým pronásledováním, Zvi Tolkovský se k jeho textům vrací prostřednictvím obrazů, které reflektují osobní i kolektivní paměť evropských Židů. Zároveň se však v Tolkovského kresbách zrcadlí i osobní zkušenost s holocaustem – jeho rodina padla za oběť protizidovským raziím tzv. Einsatzgruppen v Bělorusku.

SÍLA SLOVA ZA ZDMI GHETTA

Pavel Fischl patří mezi svědky holocaustu. Za druhé světové války prošel terezínským ghettom i vyhlazovacím táborem Auschwitz II – Birkenau. Navzdory nelidským podmínkám se aktivně zapojoval do kulturního života vězňů a vedl si literární deník. Jeho zápisky představují jedinečné svědectví o síle lidského ducha, významu kultury a schopnosti zachovat si vnitřní svobodu i v prostředí systematického ponižování a násilí.

PAMĚŤ, KTERÁ SE DĚDÍ

Právě Fischlovy texty se staly inspirací pro Zvi Tolkovského, jednoho z nejvýznamnějších izraelských výtvarníků své generace. Umělec narozený v roce 1934 vnímá téma holocaustu nejen jako historickou událost, ale také jako součást vlastní rodinné paměti. Mnozí jeho příbuzní z Běloruska zahynuli během nacistické genocidy po zahájení operace Barbarossa. Setkání s Fischlovými deníky v něm vyvolalo hlubokou osobní rezonanci, která se promítla do série obrazů vzniklých speciálně pro tento projekt.

„Výstava ukazuje, že historická paměť není uzavřenou kapitolou minulosti. Naopak – stále oslovuje nové generace a inspiruje současné umělce k hledání nových forem vyjádření. Spojení Fischlových textů a Tolkovského obrazů vytváří mimořádně silný dialog o lidské důstojnosti, paměti a odpovědnosti,“ uvedl ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Ladislav Kudrna.

SETKÁNÍ S UMĚLCEM A RODINNOU PAMĚTÍ

Významným hostem výstavy bude samotný Zvi Tolkovský, který se osobně zúčastní doprovodného programu. Návštěvníci budou mít zároveň příležitost setkat se s Michaelem Daganem, synem Pavla Fischla, který cenné rukopisy svého otce objevil. Knihu s názvem Jen čtyři měsíce s ilustracemi Zvi Tolkovského vydal v roce 2025 Ústav pro studium totalitních režimů ve spolupráci s nakladatelstvím Argo.

KOMU JE VÝSTAVA URČENA

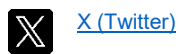
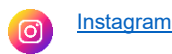
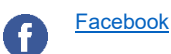
Výstava je určena především školním skupinám a studentům základních, středních i vysokých škol se zájmem o historii, druhou světovou válku, holocaust a výtvarné umění. Díky propojení autentických deníkových záznamů, historických souvislostí a současné umělecké interpretace nabízí jedinečný vzdělávací nástroj pro výuku moderních dějin, občanského vzdělávání i kulturní výchovy. Návštěvníci mají možnost seznámit se s konkrétním lidským příběhem, lépe porozumět důsledkům totalitních režimů a zamyslet se nad významem historické paměti pro současnou společnost.

Návštěva však může pedagogům posloužit jako inspirativní doplněk školní výuky a podpořit diskusi o tématech lidské důstojnosti, odpovědnosti, tolerance a občanské angažovanosti. Přínosná je však také pro zájemce z řad širší veřejnosti, která se zajímá o moderní dějiny, osudy obětí holocaustu a současné výtvarné umění.

Výstava „Básník v ghettu“ nabízí jedinečnou možnost nahlédnout do osudů jednotlivců poznamenaných holocaustem prostřednictvím autentických textů, umělecké reflexe a mezigeneračního dialogu. Připomíná nejen tragédii evropských Židů během druhé světové války, ale také význam uchovávání historické paměti pro současnou společnost.

Vstup na výstavu je zdarma, návštěvu je však z organizačních důvodů nutné objednat předem.

SLEDUJTE NÁS DÁLE NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:

Kontakt pro novináře:

Ústav pro studium totalitních režimů

Petra Jungwirthová, vedoucí Odd. komunikace/ tisková mluvčí, M: 770 172 146

EM: press@ustrcr.cz

ÚSTAV PRO STUDIUM TOTALITNÍCH REŽIMŮ (ÚSTR) je organizační složkou státu, do jehož činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona. (Činnost a poslání ÚSTR jsou ukotveny Zákonem o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek 181/2007 Sb. ze dne 8. 6. 2007). Definuje se jako paměťová instituce zkoumající dobu nacistické okupace 1939–45 a dobu komunistické nadvlády 1948–1989. Poskytuje veřejnosti výsledky své činnosti, zejména zveřejňuje informace o době nesvobody, o období komunistické totalitní moci, o činech a osudech jednotlivců, vydává a šíří publikace, pořádá výstavy, semináře, odborné konference a diskuse. Spolupracuje s vědeckými, kulturními, vzdělávacími a dalšími institucemi za účelem výměny informací a zkušeností v odborných otázkách, stejně tak se zahraničními institucemi a osobami, které mají obdobné zaměření. Podřízenou organizací ÚSTR je **Archiv bezpečnostních složek (ABS)**, který spravuje veškeré písemnosti všech bezpečnostních složek z doby nacismu i komunismu, tedy nejenom Státní bezpečnosti, ale i Veřejné bezpečnosti, civilní a vojenské rozvědky. Ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů je Ladislav Kudrna. www.ustrcr.cz